

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
13/18. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2018. február 20.

A főtanácsnok indítványa a C-441/17. sz. ügyben
Bizottság kontra Lengyelország

Bot főtanácsnok szerint a Lengyelország által a Puszcza Białowieska Natura 2000 területre vonatkozóan hozott erdőgazdálkodási határozatok sértik az uniós jogot

E határozatok szükségszerűen védett fajok párzási és költőhelyeinek károsításához vezethetnek

A Bizottság 2007-ben, az élőhelyvédelmi irányelvvel¹ összhangban jóváhagyta a különösen a białowieżai, a browski és a hajnowkai három erdőkerületet magában foglaló Puszcza Białowieska Natura 2000 terület „közösségi jelentőségű természeti területnek” való kijelölését, tekintettel arra, hogy e terület természetes élőhelyeknek, továbbá bizonyos állat- és madárfajok élőhelyeinek ad otthont, amelyek védelme elsődleges fontosságú. Ez a terület emellett a madárvédelmi irányelvvel² összhangban kijelölt „különleges védelmi területnek” minősül. E Puszcza Białowieska Natura 2000 terület Európa legjobb állapotban megőrzött természetes erdőinek egyike, amelyet a nagy mennyiségben előforduló öreg, köztük több, mint százéves fák és száradékok jellemeznek.

A betűzőszű³ fokozódó elterjedése miatt a lengyel környezetvédelmi miniszter 2016-ban engedélyezte kizárólag a białowieżai erdőkerület erdeiben a fakitermelés mintegy megháromszorozását a 2012 és 2021 közötti időszakban, továbbá a gazdálkodási beavatkozások alól eddig kivett területeken olyan aktív erdőgazdálkodási intézkedések meghozatalát, mint az egészségügyi fakitermelés, újraerdősítés és felújító vágás. Ezt követően, 2017-ben az erdészeti hivatal főigazgatója meghozta mindhárom, a białowieżai, a browski és a hajnowkai erdőkerület vonatkozásában „az erdőkerületek faállományának valamennyi korcsoportjában a betűzőszű által megtámadott fák kivágásáról, valamint a közbiztonságot veszélyeztető és erdőtűz veszélyét hordozó fák begyűjtéséről” szóló 51. sz. határozatot. Ezt követően gondoskodtak a száraz fák és a betűzőszű által megtámadott fák eltávolításáról e három erdőkerületben, hozzávetőleg 34 000 hektáros zónában; a Puszcza Białowieska Natura 2000 terület 63 147 hektár.

A Bizottság, mivel úgy vélte, hogy a lengyel hatóságok nem bizonyosodtak meg arról, hogy ezen erdőgazdálkodási intézkedések nem befolyásolják hátrányosan a Białowieska Natura 2000 terület épségét, 2017. július 20-án keresetet nyújtott be, amellyel annak megállapítását kérte, hogy Lengyelország nem teljesítette az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelvből⁴ eredő kötelezettségeit.

A mai napon ismertetett indítványában Yves Bot főtanácsnok annak megállapítását javasolja a Bíróságnak, hogy Lengyelország nem teljesítette az ezen irányelvekből eredő kötelezettségeit.

¹ A legutóbb a 2013. május 13-i 2013/17/EU tanácsi irányelvvel (HL 2013. L 158, 193. o.) módosított, a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (HL 1992. L 206., 7. o., magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.).

² A 2013/17 irányelvvel módosított, a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2010. L 20., 7. o.).

³ Egy olyan rovarfajról, kártevő bogárról van szó, amely különösen a lucfenyőket lepi el.

⁴ Ezenkívül a Bizottság annak elrendelését kérte a Bíróságtól, hogy Lengyelország a Bíróságnak az ügy érdemében történő ítélethozataláig szüntesse be – kivéve, ha ez veszélyt jelent a közbiztonságra – a bizonyos élőhelyeken és erdőállományokban folytatott aktív erdőgazdálkodási műveleteket, továbbá hagyja abba a több mint százéves holt lucfenyők eltávolítását és a fák kivágását, amely műveleteket a fakitermelés növelése érdekében folytatnak Puszcza Białowieska területen. A Bizottság a kérelmet kiegészítette azzal, hogy a Bíróság kötelezze Lengyelországot kényszerítő bírság fizetésére, ha e tagállam nem tenne eleget az eljárásban vele szemben előírt kötelezettségeknek. A Bíróság 2017. november 20-i végzésével e kérelemnek helyt adott (lásd : [122/17. sajtóközlemény](#)).

A főtanácsnok mindenekelőtt emlékeztet arra, hogy az élőhelyvédelmi irányelv célja az, hogy a tagállamok tegyék meg a megfelelő védelmi intézkedéseket a természetes élőhelyeknek helyt adó területek ökológiai jellemzőinek fenntartása érdekében. Így a különleges természetmegőrzési területek védelméhez szükséges intézkedések meghozatalára és sajátos igények tiszteletben tartására van szükség, ha olyan tervet vagy programot kell jóváhagyni, amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a természeti terület kezeléséhez, de valószínűleg jelentős hatással lesz arra.

A főtanácsnok úgy véli egyrészt, hogy Lengyelország nem tette meg a Puszcza Białowieska Natura 2000 terület védelméhez szükséges intézkedéseket. Kiemeli mindenekelőtt, hogy e megállapítás következik a lengyel hatóságok által hozott intézkedéseknek magából a jellegéből, amely intézkedések az erdőállomány egy részének az elvesztését eredményezték. A főtanácsnok ezt követően megjegyzi, hogy ezen intézkedéseket, a betűzőszű tényleges jellemzőire vonatkozó, eltérő tudományos álláspontok fényében nem igazolhatja a betűzőszű soha nem látott mértékű elterjedése. Végül a főtanácsnok megjegyzi, hogy ezen intézkedések úgy tekinthetők, mint amelyek potenciális veszélyt jelentenek a nemzeti hatóságok által 2015-ben elfogadott intézkedési terv (Plan Zadań Ochronnych, PZO)⁵ által védett élőhelyek és fajok védelme szempontjából. Álláspontja szerint a vitatott intézkedéseknek az a lehetséges következménye, hogy e PZO-t megfosztják hatékony érvényesülésétől, vagy akár lehetővé teszik a lengyel hatóságok számára, hogy eltekintsenek annak előírásaitól. Ilyen körülmények között a főtanácsnok azt javasolja a Bíróságnak, hogy állapítsa meg: Lengyelország nem teljesítette az e tekintetben mind az élőhelyvédelmi irányelvből, mind a madárvédelmi irányelvből eredő kötelezettségeit.

Másrészt, miután megjegyzi, hogy a szóban forgó intézkedések az állítások szerint olyan terv vagy program részét képezik, amely az élőhelyvédelmi irányelv értelmében nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a Natura 2000 terület kezeléséhez, a főtanácsnok emlékeztet arra, hogy az ilyen terv vagy program esetében, amennyiben az jelentős hatással lehet a védett területre, mindenekelőtt megfelelő vizsgálatot kell folytatni annak a védett területre gyakorolt hatásait illetően, hogy ezt követően, amennyiben nem fogja hátrányosan befolyásolni az érintett természeti terület épségét, engedélyezhető legyen. A főtanácsnok úgy véli, hogy a vitatott határozatok időrendjének egyszerű vizsgálatából és a benyújtott okirati bizonyítékok összefüggéseiből kitűnik, hogy nem végezhetők el az élőhelyvédelmi irányelv által előírt vizsgálatot, ami elegendő annak megállapításához, hogy Lengyelország e tekintetben sem teljesítette az élőhelyvédelmi irányelvből eredő kötelezettségeit.

A főtanácsnok kijelenti, hogy a 2016-os határozatot kevéssel megelőzően a 2015. évi PZO keretében különböző határozatokat hoztak a betűzőszű által megtámadott fák vonatkozásában. A főtanácsnok megjegyzi, hogy jöllehet az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelvek által követett védelmi célok teljesítéséhez egyfajta egyensúly létrehozására van szükség az aktív erdőgazdálkodási intézkedések és az e rovar elterjedése elleni küzdelmet célzó passzív erdőgazdálkodási intézkedések között, ilyen mérlegelést egyáltalán nem tükröznek a 2017-ben elfogadott 51. sz. határozat rendelkezései, amennyiben e határozat korlátozás nélkül lehetővé teszi faállományok kivágására és eltávolítására vonatkozó intézkedések végrehajtását. A főtanácsnok kiemeli, hogy még bizonyításra vár, hogy a betűzőszű elterjedését elősegítették a 2012 és 2015 között kitermelt famennyiségek, noha e mennyiségek a białowieżai erdőkerületben a korábbi évekhez képest változatlanok maradtak. A főtanácsnok megállapítja, hogy a 2016. évi határozat meghozatalával egy napon fogadtak el egy remediációs tervet a meghozott intézkedések jövőbeli vizsgálata céljából, és a benyújtott 2015-ös vizsgálat összességében nem az erdőgazdálkodási intézkedéseknek a Puszcza Białowieska Natura 2000 terület védelmére és épségére gyakorolt hatásaira vonatkozik, és 2012-es adatokon alapul.

Ezenkívül a főtanácsnok hozzáteszi, hogy az élőhelyvédelmi irányelv hatásvizsgálatra vonatkozó követelményei – amint azokat a Bíróság értelmezi – egyébként sem teljesültek, mivel a vitatott

⁵ A 2015. november 6-án a Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku (białystoki regionális környezetvédelmi igazgató, Lengyelország) által elfogadott Plan Zadań Ochronnych (intézkedési terv) rögzíti a védelmi célokat, és meghatározza a Puszcza Białowieska Natura 2000 természeti területre vonatkozó védelmi intézkedéseket a białowieżai, a browski és a hajnowkai három erdőkerület területe tekintetében. Ez a terv helyi jogi aktus.

határozatok elfogadásának időpontjában a betűzőszű elterjedésének megfékezését célzó megfelelő módszerek továbbra is tudományos vita tárgyát képezték.

A főtanácsnok úgy véli továbbá, hogy az élőhelyvédelmi irányelvben foglalt elővigyázatosság elvét ugyancsak megsértették, mivel a vitatott intézkedések meghozatalának időpontjában a Puszcza Białowiecka Natura 2000 terület védelme és épsége veszélyeztetését illető potenciális kockázat tényleges jellegét és súlyát nem határozták meg teljes egészében, és adott esetben azokat el is vetették.

A főtanácsnok kiemeli továbbá, hogy a lengyel hatóságok közbiztonsági okokra hivatkoztak a vitatott intézkedések elfogadásának és végrehajtásának igazolása céljából, továbbá e hatóságok azt állítják, hogy elvégezték a terv vagy program hatásvizsgálatát, amely vizsgálat következtetéseinek kedvezőtleneknek kell lenniük, és nem léteznek alternatív megoldások. Ebben az esetben a lengyel hatóságoknak mérlegelniük kellett volna az elfogadott és végrehajtott erdőgazdálkodási intézkedésekhez képest alternatív vagy kiegyenlítő intézkedések alkalmazását is. Márpedig ezen előírások egyikét sem teljesítették.

A főtanácsnok végül, a szóban forgó erdőgazdálkodási műveletek hatásvizsgálatára vonatkozó követelmények nemteljesítésére vonatkozó megállapításaiból arra a következtetésre jut, hogy e műveletek szükségszerűen a Puszcza Białowiecka Natura 2000 területen élő védett fajok párzási és költőhelyeinek károsításához vezethetnek.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az uniós jogból eredő kötelezettségeit nem teljesítő tagállam ellen irányuló kötelezettségszegési eljárást a Bizottság vagy más tagállam indíthatja meg. Ha a Bíróság megállapítja a kötelezettségszegést, az érintett tagállamnak a lehető leghamarabb teljesítenie kell az ítéletben foglaltakat.

Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a tagállam nem teljesítette az ítéletben foglaltakat, újabb, pénzügyi szankciók kiszabására irányuló keresetet indíthat. Mindazonáltal, amennyiben a tagállam nem tett eleget a valamely irányelv átültetésére elfogadott intézkedései Bizottságnak történő bejelentésére vonatkozó kötelezettségének, a Bíróság a Bizottság indítványa alapján már az első ítéletben szankciókat alkalmazhat.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: [„Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106